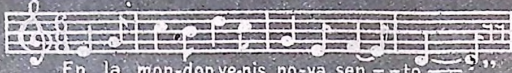

Organo americano D

Ha Jaro No 1

En Montreal, Januaro 1903a

En la mon-don ve-nis no-va sen-to

(L. ZAMENHOF)

LA LUMO

PRI PER PRO POR ESPERANTO

LA LUMO,
en MONTREALO,
KANADO.

J. APRES
&
LAVERGNE
Fotografistoj,
360, rue St-Denis,
Montrealo.

J. L. SMEATON, Litografistoj

Presko de "LA LUMO."

LA LUMO

Organo de la helpanta lingvo internacia
"Esperanto"
Organo de la langue auxiliaire internationale
"Esperanto"
Organ of the auxiliary international language
"Esperanto"

Administracio kaj redakcio
Administration et rédaction
Administration and editorial offices
79 ST. CHRISTOPHER ST.,
MONTREAL, CANADA.

Jara Abono
Kanadlando kaj Unuigitaj Ŝtatoj... \$0.50
Eksterlandoj... .. frankoj 3.00

Ni ricevas eksterlandajn poŝtmarkojn por la abonago.

Abonnement annuel
Canada et Etats-Unis... .. \$0.50
Etranger... .. francs 3.00

Les timbres de poste, de quelques pays qu'ils soient, sont acceptés en paiement.

Annual Subscription
Canada and United States... .. \$0.50
Other Countries... .. francs 3.00

Postage-stamps of all countries accepted in payment of subscriptions.

Cours gratuit d'Esperanto à Montréal.

Le VENDREDI de chaque semaine, à 8 h. p.m., dans la salle du "Klubo Progreso", 137a rue Ste-Elizabeth.

Le MARDI de chaque semaine, à 8 h. p.m., dans la salle du "Klubo Progreso", 137a rue Ste-Elizabeth. Cours primaire.

Le MERCREDI de chaque semaine, à 8 h. p.m., dans la salle du Club Bernier, 956 rue Beaubien.

Cours publics et gratuits sous les auspices du Club Bernier.

Les 2e et 4e mercredis de chaque mois dans la salle des Forestiers Indépendants, Cour Chénier, à Ste-Clunégonde.

Free Weekly Courses in ESPERANTO at Montreal

FRIDAYS, at 8 p.m., at the club-rooms of the "Klubo Progreso", 137a St. Elizabeth St., private lessons for the members of "Virina Klubo Progreso", (Ladies' Klubo Progreso), and of the "Klubo Progreso".

TUESDAYS, at 8 p.m., in the hall of the "Klubo Progreso", 137a St. Elizabeth St. Primary Course.

WEDNESDAYS, at 8 p.m., at the Bernier Club, 956 Beaubien St. Free Public Course, under the auspices of the Bernier Club.

2nd and 4th Wednesdays of every month, at 9 p.m., in the hall of the Independent Order of Foresters (Cour Chénier), at Ste. Clunégonde.

LA INTERNACIA GAZETISTARO

Oni abonas la sekvantajn gazetojn, ĉe "LA LUMO".

"LA LINGVO INTERNACIA"
monata gazeto por la lingvo Esperanto, Kosto de abono por jaro: 5.75 frankoj, aŭ \$1.15. Abonoj estas akceptataj de l'komenco de ĉiu monato. Poŝtmarkoj estas akceptataj nur po 3/4 de iliaj valoroj. Tiu ĉi gazeto estas eldonata tute en Esperanto. Ĝi estas la unua gazeto eldonata per nia lingvo, kaj la sola presita tute esperante.

"L'ESPERANTISTE"
organo propaganda de la lingvo internacia, eldonata en Franclando, eliranta en la fino de ĉiu monato. Kosto de abono por jaro, abono simpla 3.50 frankoj, kun aldono 4.50 frankoj. La abonoj estas akceptataj, komencante de la 1a de januaro aŭ de la 1a de julio. Se oni abonas inter tiuj ĉi du datoj, oni ricevas la numeronj elirantajn de la komenco de l'duonjaro. "Progresado estas vivo. Restado estas morto". Tiu ĉi gazeto estas la oficala organo de la Societo por la disvastigo de Esperanto. Ce journal est publié en Français et en Esperanto. This paper is published in French and Esperanto.

"RONDIRANTO"
ilustra gazeto de l'Bulgaraj por propagando de la lingvo internacia Esperanto. La gazeto eliras ĉiumonate; jaro abono 3.50 frankoj. Ĉiu abonanto estas membro de l'klubo "Stelo" en Filopopolo. Ce journal est publié en langue bulgare et en Esperanto. Abonnement: 3.50 frs. This paper is published in two languages, Bulgarian and Esperanto. Subscription: 3.50 francs.

"ESPERANTO"
Monata hispana-amerika organo propaganda de la lingvo internacia, en la duoninsula kaj latinaj amerikoj. Director; Andrés Bravo del Barrio. Redaccion y Administracion: Alaragas, num. 11, Santander, Hispanlando. Kosto de jara abono: Hispanlando, kaj Portugalando: 3 pts.; Fremlandoj: 4 "La gramatika Esperanto se aprende "en menos de una hora y su lenguaje est "completamente fonetico". Ce journal mensuel est publié en espagnol et en esperanto. Abonnement 4 frs. This monthly review is published in Spanish and Esperanto. Subscription, 4 frs.

"LA HOLANDA PIONIRO"
Regula monata gazeto kaj tempa ligilo inter la esperantistoj en holande parolantaj landoj. Abono kostas por jaro (12 librotoj) kun enskribo kiel membro de la klubo. "Estonteco estas nia". 6 fr.—La jara abono por membroj de aliaj Esp. societoj estas 4 fr.—Oni sendu la abonojn al: Drees Uitterdijk, Hilversum, Holando. Ce journal est publié en langue hollandaise et en Esperanto. This paper is published in Dutch and Esperanto.

Le premier vendredi de chaque mois est exclusivement réservé à 8 h. p.m., aux dames espérantistes du "Virina Klubo Progreso".

"LA BELGA SONORILO"

Gazeto esperantista eliranta ĉiumonate en Belgio.—Kosto de la jara abono: 3 fr.—Oni sendu la abonojn al: M. Seynaveve, Coutraï, 3, rue de l'Avenir. Belgujo.

Ce journal est publié en français, en flamand et en esperanto. This monthly review is published in French, Flemish and Esperanto.

"L'ESPERANTISTA"
Organo propaganda de la lingvo internacia Esperanto, eliranta ĉiumonate.—Kosto de la jara abono: Por Itallando, 2 frankoj. Por fremdlandoj, 4 frankoj.—Tiu ĵurnalo estas verkita ambau Itale kaj Esperante.—Redakcio kaj administracio: Via S. Secondo, 22, Turin, Italie. Ce journal est publié en langue Italienne et en Esperanto. This paper is published in Italian and Esperanto.

"REVUO INTERNACIA"
Monata gazeto por la vivo internacia kaj por la lingvo Esperanto. Ĉefa kunlaboranto: I. Seleznjov. Responda redaktoro: Fr. Sidlo.—Kosto de l'abonoj: "Revuo Internacia" por jaro, 6 fr., por 1-2 jaro, 3 fr.; aparta No. kostas 50 cent.

"BOHEMA ESPERANTISTA"
Propaganda organo de Esperanto. Eliras ĉiumonate.—La jaran abono 1 fr. 50 cent. oni sendu al: Administracio de la "Revuo Internacia", Bystrice-Hostyn, Moravujo, Aŭstrujo. Ce journal est publié en langue Tchèque et en Esperanto. This paper is published in Tcheque and Esperanto.

"GERMANA ESPERANTISTA"
Propaganda organo de Esperanto. Eliras ĉiumonate.—La jaran abono 1 fr. 50 cent. oni sendu al: Administracio de la "Revuo Internacia". Ce journal est publié en langue allemande et en esperanto. This paper is published in German and Esperanto.

KLUBO PROGRESO
137a rue Ste-Elizabeth

Les réunions du "Klubo Progreso" ont lieu tous les lundis à 8 hrs p.m. Tous les membres du "Klubo Progreso" devraient se faire un devoir d'y assister.

La salle du "Klubo Progreso" est ouverte tous les jours à tous les membres qui peuvent venir lire les journaux et revues échangés avec l'organe officiel du "Klubo Progreso": LA LUMO.

Le premier vendredi de chaque mois est exclusivement réservé à 8 h. p.m., aux dames espérantistes du "Virina Klubo Progreso".

AVIZO

Ke niaj legantoj ne sendu nun lian abonpagon. En nia venonta numero ni scigis nian legantaron al ĉiu oni devos pagi kaj pri, per, pro, por kio.

Ni petas pardonon de nia legantaro, se pro eraro de nia adresisto nia lasta Europa eldono prokrastis da semajnojn en la postejo.

Ni petas de niaj samideanoj ke ĉiu el ili sendu aŭ leteron aŭ poŝtmarkon al la Viri. a Klubo Progreso, 79 St-Christophe, Montreal. Tiu ĉi klubo estas la unua Virina Esperantista Klubo, ĉi fondis ekspozicion por elmontri kiel granda estas nia afero. Ankaŭ tiu ĉi ekspozicio estas la unua en Ameriko, tial estas tre grave ke la ekspozicio havu plenan sukceson. Ĉu niaj kunfratoj bonvolos anonci tiun ekspozicion de nia agema Virina Klubo?

En nia Oktobra lasta numero ni eldonis francan esperantan vortaron, certe tio estis tre malŝatinda por la aliaj esperantistoj. Hodiaŭ ni eldonas anglan esperantan lernilon. Ĉiu sia vico.

THE ALPHABET

A—*a* as in "father" B—*b* as in "be" C—*c* as in "wit"

Ĉ—*ch* as in "church" D—*d* as in "do" E—*e* as in "make"

F—*f* as in "fly" G—*g* as in "gan" Ĝ—*g* as in "gem"

H—*h* as in "half" Ĥ—*strongly aspirated h*, "german ch" I—*i* as in "marine"

J—*j* as in "yoke" Ĵ—*j* as in "pleasure" K—*k* as in "key"

L—*l* as in "lice" M—*m* as in "make" N—*n* as in "now"

O—*o* as in "note" P—*p* as in "pair" R—*r* as in "rate"

S—*s* as in "see" Ŝ—*sh* as in "show" T—*t* as in "ten"

U—*u* as in "bull" Ŭ—*u* as in "mount (used in diphthongs)"

V—*v* as in "very" Z—*z* as in "zeal"

PRONUNCIATION

1. No letter is silent in Esperanto, vowels, as well as consonants, are always pronounced with the sound attributed to each, consequently: FOIRO, fair; SOIFO, thirst; TROUZI, to abuse; KREI, to create; are pronounced: FO-I-RO, SO-I-FO, TRO-U-ZI, KRE-I.

The sound of "J", following a vowel, as AJ, EJ, OJ, UJ is pronounced in but one omission of the voice with the vowel, as if written AYE, EYE, OYE, UYE.

The letters "PH" are never pronounced "F", as in the word "elephant", but keep their respective value; Ex: LIP-HAROJ, mustache, should be pronounced as if written "lip-harof".

2. The accent always falls on the syllable before the last (penultimate), e.g.: MIA, VIA, DIO, KIE, TIEL, KIA. Here the accent is on the single vowel "i". We specially draw the student's attention to this rule of pronunciation and beg of him to observe it from the very start. In the case of "AŬ", as in the words HODIAŬ, ANTAŬE, ANTAŬ, the accent falls on the underlined letters, because the diphthong "AŬ" is regarded as one syllable.

PARTS OF SPEECH

3. There is no indefinite, and only one definite article, LA, the, for all genders, numbers, and cases:

PATRO: a father; PATRINOJ: mothers. LA PATRO: the father; LA PATRINOJ: the mothers.

4. Substantives are formed by adding O to the root:
LA FRATO shribas kaj la FRATINO legas. The brother writes and the sister reads.

For the plural, the letter J must be added to the singular:

LA FRATOJ skribas, kaj la FRATINOJ legas. The brothers write and the sisters read.

There are two cases: the nominative and the objective (accusative). The root with the added O is the nominative, the objective adds an N after the O:

Donu al mi POMON: Give me an apple. Donu al mi POMOJN: Give me apples.

All other cases are formed by prepositions; thus, the possessive (genitive) by DE, of; the dative by AL, to; the instrumental (ablative) by PER, through, by means of, KUN, with, or other preposition as the sense demands.

Root PATR, father, LA PATRO, the father, LA PATRO'N, the father (objective), DE LA PATRO, of the father, AL LA PATRO, to the father, KUN LA PATRO, with the father, LA PATRO'J, the fathers, LA PATRO'JN, the fathers (obj.), POR LA PATRO'J, for the fathers.

5. Adjectives are formed by adding A to the root. The numbers and cases are the same as in substantives.

PATRO: father; PATRA: paternal; FRATO: brother; FRATA: fraternal.

The comparative degree is formed by prefixing PLI (more); the superlative by PLIĜ (most). The word 'than' is rendered by OL, e.g. PLI BLANKA OL NEGO, whiter than snow.

6. The cardinal numerals never change their forms. They are: 1, UNU—2, DU—3, TRI—4, KVAR—5, KVIN—6, SES—7, SEP—8, OK—9, NAŬ—10, DEK—100, CENT—1000, MIL.

The tens and hundreds are formed by simple junction of the numerals: 533=KVINCENT TRI'DEK TRI. Ordinals are formed by adding the adjectival A to the cardinals:

UNU'A, first; DU'A, second, etc. Multiplicatives (as 'threefold', 'fourfold', etc.) add OBL: TRIOBL'A, threefold. Fractionals add ON: DU'ONO, a half, KVAR'ONO, a quarter. Collective numerals add OP, as KVAR'OP'E, by fours. Distributives prefix PO: PO KVIN, five apiece. Adverbials take E: UNU'E, firstly, etc.

7. The Personal Pronouns are: MI, I; VI, thou, you; LI, he; ŜI, she; ĜI, it; SI, self; NI, we; ILI, they; ONI, one, people; — (French on).

Possessive pronouns are formed by suffixing the adjectival termination, to the required personal. The declension of the pronouns is identical with that of substantives: MI, I; MI'N, me (obj.); MI'A, my, mine.

8. The verb does not change its form for numbers, or persons:

MI FAR'AS, I do; LA PATRO' FAR'AS, the father does; ILI FAR'AS, they do.

Forms of the Verb:

a—The present tense ends in AS: MI FAR'AS, I do;

b—The past tense ends in IS: ILI FAR'IS, he did, or he has done.

c—The future tense ends in OS: ILI FAR'OS, they will do.

ĉ—The subjunctive mood ends in US: ŜI FAR'US, (if) she (should) do.

d—The imperative mood ends in U: NI FAR'U, let us do.

o—The infinitive mood ends in I: FAR'I, to do.

f—The present participle active ends in ANT: FAR'ANT'A, (he who, that which) is doing; FAR'ANT'E, doing.

g—The past participle active ends in INT: FAR'INT'A, (he who, that which) has done; FAR'INT'E, having done.

ĝ—The future participle active ends in ONT: FAR'ONT'A, (he who, that which) will do; FAR'ONT'E, about to do.

h—The present participle passive ends in AT: FAR'AT'A, (that which) is being done; FAR'AT'E, being done.

ĥ—The past participle passive ends in IT: FAR'IT'A, (that which) has been done; FAR'IT'E, having been done.

i—The future participle passive ends in OT: FAR'OT'A, (that which) will be done; FAR'OT'E, about to be done.

All forms of the passive are rendered by the respective forms of the verb *EST'* (to be) and the present participle passive of the required verb; the prepositions used is *DE*: by; *SI EST'AS AM'ATA DE CIU'J*, she is loved by all.

9. Adverbs are formed by adding *E* to the root. The degrees of comparison are the same as in adjectives: *MIA FRAT'O KANT'AS PLI BONE OL MI*, my brother sings better than I.

10. All propositions govern the nominative case.

GENERAL RULES

11. Compound words are formed by the simple junction of roots, (the principal idea standing last), which are written as a single word, but, in elementary works, separated by a small line (' or -). Grammatical terminations are considered as independent words: *VAPOR'SIPO*, steamboat, is composed of the roots *VA-POR*, steam, and *SIP*, a ship, with the substantival termination *O*.

12. If there be one negative in a clause, a second is not admissible: *MI NENIAM VID'IS*, I never saw.

13. In phrases answering the question "where?" (meaning direction), the words take the termination of the objective case;

KIE'N VI IR'AS? where are you going?
DOM'E'N, home;
BOSTON'O'N, to Boston, etc.

14. Every preposition in the international language has a definite fixed meaning. If it be necessary to employ some preposition, and it is not quite evident from the sense which it should be, the word *JE* is used, which has no definite meaning; for example: *GO'JI JE TIO*, to rejoice over it; *RID'I JE TIO*, to laugh at it; *ENU'O JE LA PATR'UJO*, a longing for one's fatherland.

In every language different prepositions, sanctioned by usage are employed in these dubious cases, in the international language one word, *je*, suffices for all. Instead of *je* the objective without a preposition may be used when no confusion is to be feared.

The so-called "foreign" words, i. e. words which the greater number of languages have derived from the same source, undergo no change in the international language, beyond conforming to its system of orthography.—Such is the rule with regard to primary words, derivatives are better formed (from the primary word) according to the rules of the international grammar,

teatr'o theater, but *teatr'a*, theatrical, (not *teatr'al'a*).

centr'o center, *centr'a*, central, etc.

16. Thea of the article, and final *o* of substantives, may be sometimes dropped for the sake of euphony:

de l' mond'o for *de la mond'o*;

Siller' for *Siller'o*;

In such cases an apostrophe should be substituted for the discarded vowel.

INTRODUCTION TO THE VOCABULARY

1. From every word in the Esperanto language there may be formed, by the application of certain fixed rules, an indefinite number of cognate words, to express every possible shade of thought without any necessity for the student having to learn each word separately. Thanks to this important quality of the language, the amount of material required for a vocabulary of all words likely to occur in everyday life, is enormously reduced, and it becomes possible to compress such a vocabulary, even into the limited compass of a revue like the present.

In order to create new words, as mentioned above, we make use of:

1. Grammatical terminations: for example, from the root *AM'* (which expresses the idea of love), we can form:

AM'I to love (vb), *AM'O* love (subst.), *AM'A* loving (adj.), *AM'E* lovingly (adv.), *MI AM'AS I* love, etc., etc.—

MORT' (the idea of death), *MORT'I* to die, *MORT'O* death, *MORT'A* dead (adj.), *MORT'INT'O* (the) deceased, etc.

EKSTER outside, *EKSTER'A* exterior (adj.), *EKSTER'O* exterior (subst.), etc. *TUJ* immediately, *TUJA* immediate, etc.—

PAROL'I to speak, *PAROL'O* speech, *PAROLA* oral, spoken, *PAROL'ANT'O* speaker, etc.—

NATUR'O nature, *NATURA* natural, etc., etc.—

2. Compound words: for example:

EN'IR'I to enter (*EN* in, *IR'I* to go), *EL'IR'I* to go out (*EL* out from, *IR'I* to go),

AL'DON'I to add (*AL* to, *DON'I* to give),

RUL'KURTEN'O window-shade (*RUL'* to roll, *KURTEN'O* curtain),

FER'VOJO railroad (*FER'* iron, *VOJO* road),

*POST'O*KART'O postal-card (*POST'O* post, *KART'O* card), etc. etc.

3. Prefixes and suffixes: of which some thirty are in common use:

MAL—denotes the direct opposite of any idea: *BON'A* good, *MAL'BON'A* evil ("bad" is translated by *NE'BON'A* = not good);

FORT'A strong, *MAL'FORT'A* weak; *ESTIM'I* To esteem, *MAL'ESTIM'I* to despise;

BEL'A beautiful, *MAL'BEL'A* homely; *GO'JI* to rejoice, *MAL'GO'JI* to mourn; *BEN'I* to bless, *MAL'BEN'I* to curse; *SUPR'E* above, *MAL'SUPR'E* below;

IN—denotes the feminine gender:

PATR'O father, *PATR'IN'O* mother; *FRAT'O* brother, *FRAT'IN'O* sister; *KOK'O* rooster, *KOK'IN'O* chicken; *BOV'O* bull, *BOV'IN'O* cow.

IL—denotes the instrument by whose means an action takes place:

KAK'I to hew, *KAK'IL'O* ax;
KOMB'I to comb, *KOMB'IL'O* comb;
KUDR'I to sew, *KUDR'IL'O* needle;
PAF'I to shoot, *PAF'IL'O* shot-gun;
TOND'I to clip, *TOND'IL'O* scissors.

AD—denotes the continuation of an action: *PAF'O* a shot, a discharge, *PAF'AD'O* a shooting, a firing; *PUS'O* a push, *PUS'AD'O* a pushing; *IR'I* to go, *IR'AD'I* to continue going.

AJ—denotes something made from, or having the quality of what is mentioned: *MAL'NOV'A* old, *MAL'NOV'AJ'O* an old thing, an antique;
MOLA soft, *MOLA'JO* a soft thing;
FRUKT'O fruit, *FRUKT'AJ'O* preserve, jam;
SUKER'O sugar, *SUKER'AJ'O* candy.

AN—denotes a member, inhabitant, or partisan:

STAT'O a state, *STAT'AN'O* a member of a state, a citizen;
VILAG'O a village, *VILAG'AN'O* a villager;
AMERIK'O America, *AMERIK'AN'O* an American.

AR—denotes a collection of what is mentioned:

ARB'O a tree, *ARB'AR'O* a forest;
STUP'O a step, *STUP'AR'O* a staircase;
VORT'O a word, *VORT'AR'O* a dictionary.

BO—denotes a relation by marriage (one's own or another person's):
PATR'O father, *BO'PATR'O* father-in-law;
FIL'IN'O daughter, *BO'FIL'IN'O* daughter-in-law.

CJ—these letters added to the first few letters of a masculine name make of it an affectionate diminutive:

PETR'O Peter, *PE'CJO* Pete;
VILHEM'O William, *VILHEL'CJO*, *VILHE'CJO*, *VIL'CJO*, *WHIE*, *WHI*, *Bill*;
for feminine names add *NJ* instead of *CJ*: *MARI'O* Mary, *MA'NJ'O* Polly;
HELEN'O Helen, *HELEN'JO*, *HE'NJ'O*, *Nellie*.

DIS—denotes separation (as in English):

JET'I to throw, *DIS'JET'I* to throw about;
SEM'I to sow, *DIS'SEM'I* to scatter, disseminate.

EBL—denotes possibility (English-able, -ible):

KRED'I to believe, *KREDEBL'A* credible;
TRA'VID'I to see through, *TRA'VID'EBL'A* transparent;
FL'EKSI to bend, *FL'EKSEBL'A* flexible.

EC—denotes a quality:

BEL'A beautiful, *BEL'EC'O* beauty;
VIR'IN'O woman, *VIR'IN'EC'O* womanliness;
AMIK'O friend, *AMIK'EC'O* friendliness;
GRAND'A great, *GRAND'EC'O* size.

EDZ — denotes a married person:
 DOKTOR'O doctor, DOKTOR'EDZ'IN'O
 doctor's wife;
 LAV'IST'IN'O washerwoman, LAV'IST'-
 IN'EDZ'O washerwoman's husband.

EG — denotes enlargement or intensity
 of degree:

PORD'O door, PORD'EG'O portal, outer-
 door;
 VARM'A warm, VARM'EG'A hot;
 GRAND'A great, GRAND'EG'A immense;
 PAF'IL'O gun, PAF'IL'EG'O cannon.

EJ — denotes the place where an ac-
 tion occurs:
 KUIR'I to cook, KUIR'EJ'O kitchen;
 PREG'I to pray, PREG'EJ'O church;
 LERN'I to learn, LERN'EJ'O school.

EK — denotes the beginning or short
 duration of an action:
 KANT'I to sing, EK'KANT'I to begin to
 sing;
 BRIL'I to shire, EK'BRIL'I to flash;
 RID'I to laugh, EK'RID'I to burst out
 laughing.

EM — denotes propensity or disposi-
 tion:
 BABIL'I to chatter, BABIL'EM'A
 loquacious;
 KRED'I to believe, KRED'EM'A
 credulous;
 SPAR'I to be sparing, SPAR'EM'A
 frugal;
 SING'ARD'I to take care of one's self,
 SING'ARD'EM'A cute, long-headed.

ER — denotes one object of a collec-
 tion:
 SABL'O sand, SABL'ER'O a grain of
 sand;
 FAJR'O fire, FAJR'ER'O a spark;
 MON'O money, MON'ER'O a coin;
 HAJL'O hail, HAJL'ER'O a hailstone.

ESTR — denotes a chief or leader:
 SIP'O ship, SIP'ESTR'O captain;
 REGN'O kingdom, REGN'ESTR'O ruler.

ET — denotes decrease or diminution
 of degree:
 MONT'O mountain, MON'ET'O hill;
 RID'I to laugh, RID'ET'I to smile;
 DORM'I to sleep, DORM'ET'I to doze;
 MAL'VARM'A cold, MAL'VARM'ET'A
 cool.

GE — denotes persons of both sexes,
 taken together:
 PATR'O father, GE'PATR'OJ parents;
 MASTR'O master, GE'MASTR'OJ master
 and mistress;
 EDZ'O husband, GE'EDZ'OJ married
 pair.

ID — denotes a child or descendant:
 IZRAEL'O Israel, IZRAEL'ID'O Israelite;
 NAPOLEON'O Napoleon, NAPOLEON'-
 ID'O descendant of Napoleon;
 BOV'O ox, BOV'ID'O calf;
 SAF'O sheep, SAF'ID'O lamb.

IG — denotes the causing anything to
 be in a certain state:
 MORT'I to die, MORT'IG'I to kill;

BRUL'I to burn (vb. neut.) BRUL'IG'I
 to set on fire;
 EDZ'O married person, EDZ'IG'I to
 marry;
 PLI'GRAND'A larger, PLI'GRAND'IG'I
 to enlarge;
 FOR forth, FOR'IG'I to put forth, remove.

IG — denotes the action of becoming,
 turning to:
 PAL'A pale, PAL'IG'I to turn pale;
 RUG'A red, RUG'IG'I to blush;
 AL to, AL'IG'I to join one's self to;
 FLUID'A fluid, FLUID'IG'I to melt (vb.
 neut.);
 FIANC'O betrothed person, FIANC'IG'I
 to betrothed.

IND — denotes worthiness:
 KRED'I to believe, KRED'IND'A worthy
 of belief;
 LAUD'I to praise, LAUD'IND'A praise-
 worthy;
 MEMOR'I to remember, MEMOR'IND'A
 memorable.

ING — denotes a holder, that into
 which an object is appropriately put:
 KANDEL'O a candle, KANDEL'ING'O a
 candlestick;
 PLUM'O a pen, PLUM'ING'O a thimble.

IST — denotes a person following a
 given means of livelihood:
 KURAC'I to heal, KURAC'IST'O
 physician;
 STELI to steal, STEL'IST'O thief;
 LAV'I to wash, LAV'IST'IN'O washer-
 woman;
 BOT'O boot, BOT'IST'O bootmaker.

MOST'O — this word supplies the place
 of all titles:
 REG'O king, LIA REGA MOST'O his
 majesty;
 PRINC'O prince, VIA PRINC'A MOST'O
 your royal highness;
 VIA MOST'O your honour, your worship.

RE — corresponds to the English RE-
 = again, back:
 IR'I to go, RE'IR'I to return;
 DON'I to give, RE'DON'I to give back.

UJ — denotes that which bears or
 contains:
 CIGAR'O cigar, CIGAR'UJ'O cigar-
 holder;
 MON'O money, MON'UJ'O purse;
 PLUM'O pen, PLUM'UJ'O pen-case;

UL — denotes a person remarkable for
 a given quality:
 BEL'A beauty, BEL'UL'IN'O a beauty;
 MAL'SAG'A foolish, MAL'SAG'UL'O a
 fool;
 TIM'O fear, TIM'UL'O a coward;

UM — this syllable plays the same rôle
 amongst the suffixes as JE amongst the
 prepositions (see Grammar § 14). It may
 be occasionally used when we feel that
 we can form a new word by the help of
 some suffix, but are not just sure which
 one we want:
 PLEN'A full, PLEN'UM'I to fulfil;
 MAL'VARM'A cold, MAL'VARM'UM'I
 to take cold;
 VENT'O wind, VENT'UM'IL'O fan.

1a. EKZERCO

(1) Parol-o, parol-a, parol-e, Parol-o-j,
 parol-a-j, Mi, Vi, Li, Mi parol-as al vi.
 Vi parol-as al mi. Li don-as al mi pom-o-n.
 Mi don-as al vi bel-a-n pom-o-n. Vi don-as
 al mi bel-a-j-n, pom-o-j-n. Mi parol-as la
 internaci-a-n lingv-o-n. Mi salut-as vi-n.
 Vi salut-as mi-n.

A: a grammatical termination indicating
 the adjective e. g. HOM-O, man. HOM-A,
 human. — AL: to. — AS: a grammatical
 termination indicating the present tense,
 indicative mood, of verbs. — BEL': beau-
 tiful. — DON': give. — E: The ending of
 derivative adverbs, e. g. BONA, good.
 BONE, well. — INTER: between, among.
 — J: a grammatical termination indicat-
 ing the plural. — LI: he. — LINGV': lan-
 HODIAU: to-day. — I: a grammatical ter-
 mination indicating the objective, or ac-
 cusative, and also marking the direction
 where the action is directed, e. g. MI
 AMAS VIN, I love who? — vi-n; MI IRAS
 PARIZON, I go where? — Parizon. —
 NACI', nation. — O: a grammatical ter-
 mination indicating the substantive e. g.
 PETRO, Peter; DOMO, a house; CE-
 VALO, a horse. — PAROL', speak i:
 POAI', apple. — SALUT', salute greet. —
 VI: you.

OOOOOOOOOOOOOOOO

2a. EKZERCO

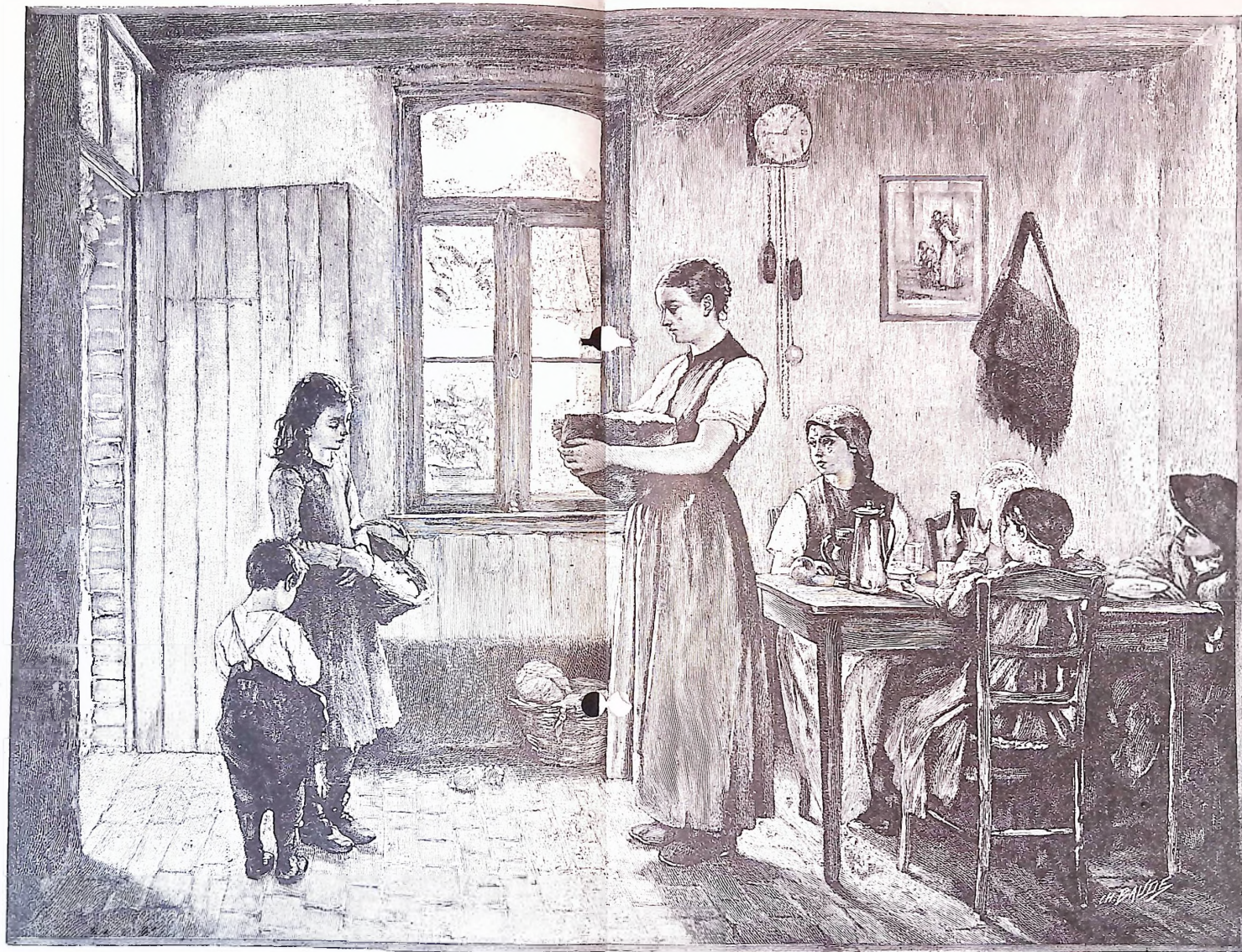
Mi parol-as. Mi parol-is. Mi parol-os.
 Mi parol-us. Parol-u. Parol-i. Vi parol-is
 al mi hieraŭ. Mi parol-as al vi hodiaŭ,
 kaj mi parol-os al li morgaŭ. Donu al mi
 pom-o-n bel-a-n. Vi parol-us Esperanto-n
 se vi pov-us. Vir-u la frat-eco de la
 popolo-j.

DE: of, from. — EC': a suffix indicating
 quality as an abstract idea, e. g. BONA,
 good; BONECO, goodness. — FRAT':
 brother. — HIERAŬ: yesterday. —
 HODIAŬ: to-day. — I: agrammatical ter-
 mination to indicate the infinitive of
 verbs, e. g. LAŬDI, to praise; SKRIBI,
 to write. — IS: a grammatical termina-
 tion indicating the past tense, indicative
 mood of verbs, e. g. ESTI, to be. MI
 ESTAS, I was. LI ESTAS, he was. —
 KAJ: and. — LA: the. — MORGAŬ: to-
 morrow. — OS: a grammatical termina-
 tion indicating the future tense, indica-
 tive mood of verbs, e. g. ESTOS, will be.
 — POPOL': people. — POV': to be able,
 can. — SE: if. — U: a grammatical ter-
 mination indicating the imperative and
 subjunctive moods of verbs, e. g. DIRU
 LA VERON, tell the truth. — US: a
 grammatical termination indicating the
 conditional mood of verbs, e. g. ESTUS
 BELE, it would be nice. — VIV': live.

OOOOOOOOOOOOOOOO

3a. EKZERCO

Simpl-a, fleks-ebi-a, bel-son-a, vere in-
 ter-nacia en si-aj element-o-j, la lingv-o

MEMORU NI LA MALFELIĈULOJN

fanoj, estu ĉiam honestaj! — Li venu kaj mi pardonos al li. — Ordonu al li, ke li ne bablu. — Petu sin, ke ŝi sendu al mi kandelon. — Ni estu gajaj, ni uzu bone la vivon, ĉar la vivo ne estas longa. — Ŝi volas danci. — Morti pro la patrujo estas agrable. — La infano ne cesas petoli.

ANTAŬ: before. — BABILI: to chatter. — DANCI: to dance. — DIMANĈO: Sunday. — DORMI: to sleep. — GAJA: gay, glad. — HORLOGO: clock, watch. — KANDELO: candle. — KARA: dear. — KUZO: cousin. — LECIONO: lesson. — LUNDO: Monday. — MORTI: to die. — MUTA: dumb. — ORDONI: to order, to command. — PETULA: petulant. — PLEZURO: pleasure. — PUNI: to punish. — RENKONTI: to meet. — SABATO: Saturday. — SALUTI: to salute, greet. — SCHI: to know. — SIDI: to sit. — SILENTO: silence. — SPEGLUO: looking-glass. — SURDA: deaf. — TIMI: to fear. — TŬSI: to touch. — UJ a suffix representing the idea of an object which carries, contains, encloses, e. g. INKO, ink; INKUJO, ink-pot. — VEKI: wake, arouse. VENDREDO: Friday. — VIZITI: to visit.

19e EKZERCO

La feino (Daŭrigo)

Apenaŭ ŝia patrino ŝin rimarkis, ŝi kriis al ŝi: "Nu, mia filino?" — "Jes, patrino", respondis al ŝi la malĝentilulino, elĵetante unu serpenton kaj unu ranon. — "Ho, ĉielo!" ekkriis la patrino, "kion mi vidas? Ŝia fratino en ĉio estas kulpaj; mi pagos al ŝi por tio ĝi!" — Kaj ŝi tuj kuris bati ŝin. La malfeliĉa infano forkuris kaj kaŝis sin en la plej proksima arbaro. La filo de la reĝo, kiu revenis de ĉaso, ŝin renkontis; kaj, vidante, ke ŝi estas tiel bela, li demandis ŝin, kion ŝi faras tie ĉi tute sola kaj pro kio ŝi ploras. — "Ho ve, sinjoro, mia patrino forpelas min el la domo".

ĈASI: to hunt. — DEMANDI: demand, ask. — EK: a prefix indicating the beginning, or the short duration of an action: e. g. KRII, to cry; EKKRII, to cry out. HO! : O! oh! — HO VE! : alas! — JES: yes. — KAŜI: to hide. — KRUI: to cry. — KULPO: fault, blame. — NU: Well (exclamation), now, then. — RIMARKI: to remark. — SOLA: alone, only. — VE: ah! alas!

20a. EKZERCO

Fjuanta akvo estas pli pura, ol akvo, staraanta senmove. — Provenante sur la strato, mi falis. — Kiam Nikodemio batas Jozefon, tiam Nikodemio estas la batanto

kaj Jozefo estas la batato. — Al homo, pekinta senintence, Dio facile pardonas. — Trovinte pomon, mi ĝin mangiis. — La falinta homo ne povis sin levi. — Ne riproĉu vian amikon, ĉar vi mem pli multe meritus riproĉon; li estas nur unufoja mensoginto dum vi estas ankoraŭ nun ĉiam mensoganto. — La tempo pasinta neniam plu revenos: la tempon venontau neniu ankoraŭ konas. — Venu, ni atendas vin, Savonto de la mondo. — En la lingvo "Esperanto" ni vidas la estontan lingvon de la tuta mondo. — Aŭgusto estas mia plej amata filo. — Mono havata estas pli grava, ol havita. — Pasero kaptita estas pli bona, ol aglo kaptota. — La soldatoj kondukis la arestitojn tra la stratoj. — Li venis al mi tute ne atendite. — Homo, kiun oni devas juĝi, estas juĝoto.

AGLO: eagle. — ARESTI: to arrest. — ATENDI: to wait, to expect. — FALI: to fall. — FLUI: to flow. — GRAVA: important. — INT: a grammatical termination indicating the past participle of active verbs: e. g. MI ESTAS AMINTA: I am having loved. — INTENCI: to intend, to propose. — JUĜI: to judge. — KAPTI: to catch, capture. — LEVI: to left, raise. — MENSOGI: to tell a lie. — MOVI: to move. — NENIAM: no time, never. — NENIU: no one, nobody. — ONT: a grammatical termination indicating the future participle of active verbs: — OT: a grammatical termination indicating the future participle of active verbs. — PASERO: sparrow. — PASI: to pass. — PEKI: to sin. — RIPROĈI: to reproach. — SAVI: to save. — SOLDATO: soldier. — STRATO: a street. — TRA: through.

21a. EKZERCO

La feino (Fino)

La reĝido, kiu vidis, ke el ŝia buŝo eliris kelke da perloj kaj kelke da diamantoj, petis ŝin, ke ŝi diru al li, de kie tio ĉi venas. Ŝi rakontis al li sian tutan aventuron. La reĝido konsideris, ke tia kapablo havas pli grandan indon, ol ĉio, kion oni povus doni dote al alia fraŭlino, forkondukis ŝin al la palaco de sia patro, la reĝo, kie li edziĝis je ŝi. Sed pri ŝia fratino ni povas diri, ke ŝi fariĝis tiel malaminda, ke ŝia propra patrino ŝin forpelis de si; kaj la malfeliĉa knabino, multe kurinte kaj trovinte nenian, kiu volus ŝin akcepti, baldaŭ mortis en angulo de arbaro.

AKCEPTI: to accept. — ANGULO: corner, angle. — AVENTURO: adventure. — BALDAŬ: soon. — DOTO: a dowry. — ID: a suffix indicating the des-

endant of, the child of, e. g. BOVO, ox; BOVIDO, calf. — IĜ: a suffix meaning to become, to make one's self be, to turn to be, e. g. RUGA, red; RUGIĜI, to blush. — IND: a suffix indicating the conception of merit, that is worthy of, or that which deserves: e. g. LAŬDI, to praise; LAŬDINDA, praiseworthy. — JE: can be rendered by various prepositions, the meaning of which is indicated by the context. — KELKE: some, few. — KONSIDERI: to consider. — PALACO: palace. — PROPRA: own (one's own).

22a. EKZERCO

Nun li diras al mi la veron. — Hieraŭ li diris al mi la veron. — Li ĉiam diradis al mi la veron. — Kiam vi vidis nin en la salono, li estis dirinta al mi la veron. — Li diras al mi la veron. — Kiam vi venos al mi, li estos dirinta al mi la veron. — Se mi petus lin, li dirus al mi la veron. — Mi ne farus la eraron, se li estus dirinta al mi la veron. — Kiam mi venos, diru al mi la veron. — Kiam mia patro venos, estu dirinta al mi la veron. — Mi volas diri al vi la veron. — Tuj kiam mi estos ricevinta vian leteron, mi foriros. — Se mi estus aŭdinta tion, mi ĝin dirus. — Kiam mi estis kolektinta la sumon, mi acetis novan libron. — Estas necese ke vi estu fininta vian laboron, antaŭ ol mi revenos. — Mi dezirus ke vi estu vidinta lin antaŭe. — Kiam li estis estinta tre obea, mi rekompensis lin.

KOLEKTI: to collect. — NECESA: necessary. — OBEI: to obey. — SALONO: parlor. — SUMO: a sum. — TIJ KIAM: as soon as.

23a. EKZERCO

Mi estas amata. Mi estis amata. Mi estos amata. Estu amata. Esti amata. — Vi estas lavita. Vi estis lavita. Vi estos lavita. Vi estus lavita. Estu lavita. Esti lavita. — Tiu ĉi komercaĵo estas ĉiam volonte acetata de mi. — La surtuto estas acetita de mi selve ĝi apartenas al mi. — Kiam via domo estis konstruata, mia domo estis jam de longe konstruita. — Mi sciigas, ke de nun la suldoj de mia filo ne estos pagataj de mi. — Estu trankvila, mia tuta suldo estos pagita al vi baldaŭ. — Mia ora ringo ne estas unu (n) longe serĉata, se ĝi ne estus (tiel) lerte kaŝita de vi. — Laŭ la projekto de la inĝenieroj tuj ĉi fervojo estas konstruata en la daŭro de du jaroj; sed mi pensas, ke ĝi estos konstruata pli ol tri jarojn. — Honesta homo agas honeste. —

ĝiajn pecetojn en ĉiujn angulojn de la ĉambro. — Li donis al mi monon, sed mi ĝin tuj redonis al li. — Mi foriras, sed atendu min, ĉar mi baldaŭ revenos. — La suno rebrilas en la klara alvo de la rivero. — Mi diris al la reĝo: via reĝa moŝto, pardonu min! — El la tri leteroj unu estis adresita: al Lia Episkopa Moŝto, Sinjoro N.; la dua: al Lia Grafa Moŝto, Sinjoro P.; la tria: al Lia Moŝto, Sinjoro D. — La sufikso "um" ne havas fiksitajn signifojn, kaj tial la (tre malmutajn) vortojn kun "um" oni devas lerni, kiel simplajn vortojn. Ekzemple: plenumi, kohumo, manumo. — Mi volonte plenumis lian deziron. — En malbona vetero oni povas facile malvarmumi. — Sano, sana, sane, sani, sanu, saniga, saneco, sanigi, saniĝi, sanejo, sanisto, sanulo, malsano, malsana, malsane, malsani, malsanulo, malsaniga, malsaniĝi, malsaneta, malsanema, malsanulejo, malsanulisto, malsanero, malsaneraro, saugebla, sanigisto, sanigilo, resanigi, resaniĝanto, sanigilejo, sanigejo, malsanemulo, sanilaro, malsanaro, malsanulido, nesana, malsanado, sanilajo, malsaneco, malsanemo, saniginda, sanilujo, sanigilujo, remalsano, remalsaniĝo, malsanulino, sanigilista, malsanulista k. t. p.

 ATINGI : to attain, reach. — EPISKOPO: bishop. — FIKSI: to fix, to set firm. — GRAFO : earl, count. — MALVARMUMI: to catch cold. — MOSTO: general title of politeness. — PECO : piece. — REZULTATO : result. — SIRI : to tear, rend.

Lecture agréable et instructive

Comme journal de la famille, l' "Album Universel" ne peut être surpassé. C'est le complément indispensable de tous les journaux quotidiens. Vous y trouvez de tout: actualité, magnifiques gravures, sciences, récréation, musique, sport, modes, cuisine, curiosités, et les plus beaux feuillets illustrés du Canada. — 40 pages, 5 cts le numéro.

S. E. A.
Société Esperantiste Américaine
 137a Rue Ste-Elizabeth
MONTREAL

Article 1. — La Société fondée le 15 mars 1900, a pour but de faire connaître, de propager en Amérique la langue internationale Esperanto.

Article 2. — Les membres de la Société sont repartis en 3 catégories: ordinaires, diplômés et propagateurs.

A. — Sont membres ordinaires ou approbateurs les personnes qui, sans apprendre l'Esperanto, approuvent notre entreprise et veulent y coopérer par leur cotisation.

B. — Sont membres diplômés, les personnes qui nous écrivent en Esperanto, démontrant qu'elles savent suffisamment bien notre langue pour pouvoir correspondre.

C. — Sont membres propagateurs les personnes qui ont attiré 10 membres à notre Société.

Article 3. — Tous les membres de la Société paient une cotisation annuelle de \$1.00, ou une somme versée une fois pour toute de \$25.00.

Article 4. — Le comité chargé de l'administration de la Société est formé de dix membres élus à l'assemblée fixée au 15 de mars; savoir: 1. un président, 2. un vice-président, 3. un secrétaire, 4. un trésorier, et six membres du bureau de direction.

Article 5. — Les membres ont accès aux salles de la Société, peuvent y lire les livres et journaux esperantistes ou autres qui s'y trouvent; ils peuvent suivre gratuitement les cours d'Esperanto qui s'y donnent, et de plus reçoivent l'organe officiel de la Société "La Lumo" journal mensuel trilingue illustré. Tous les ans l'organe publie la liste des membres de la Société, en indiquant chaque catégorie séparément.

Titel
 Composition
 Codification
 Administration
 Avantages

S. E. A.

Societo Esperantista (Amerika)

190
 Volu enstribi nian nomon kiel membro de la societo por la propagando de Esperanto, en Ameriko.

Nomo
 Profesio
 Adreso

Volu sendi la jenan al nia Societo

I. C. C. P.
 4 Str Royer Collard. Paris V
FRANCE

ONI KORESPONDAS ESPERANTE

Tuj kiam la ĵurnalo havos 100 abonantojn *esperantistaju* ĝi eldonos aldonon okpaĝan redaktatan tute en Esperanto.

Sin turnu al "La Lumo" la kanadanoj.

Revue mensuelle pour les collectionneurs de timbres-poste et de cartes postales. On insère gratuitement les demandes d'échange des esperantistes collectionneurs et on envoie gratis un numéro spécimen sur demande. Abonnement, 3 frs par an.

A monthly review for philatelists. The paper prints gratis the demands of Esperantist philatelists, and sends a sample copy on demand. Subscription, 3 francs per annum.

Monata gazeto por la kolektistoj da postmarkoj kaj postkartoj. Oni enpresas senpage la postulojn de esperantaj kolektistoj kaj sendas numeron provan al ĉiu demandinta. Abono, 3 frankoj por jaro.